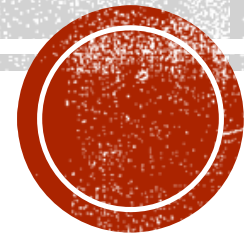

PRAVILNIK O POREZU NA DOHODAK I PAUŠALNI OBRTI

mr.sc. Marijana Vuraić Kudeljan

POREZNA REFORMA 2016.-2021.

- u Republici Hrvatskoj - izuzetno veliki broj različitih poreznih obveznika s različitim problemima i različitim očekivanjima u sustavu
- provedena porezna reforma kroz 5 krugova s ciljem **poreznog i administrativnog rasterećenja, povećanja pravne sigurnosti te daljnje digitalizacije**
- porezno rasterećenje iznad 10 mlrd kn bez učinka neoporezivih primitaka
- kroz porezno rasterećenje uvedena ravnopravnost — veća pravednost u primjeni poreznog sustava

PREGLED BROJA OBVEZNIKA PO VRSTAMA OBVEZE		
VRSTA OBVEZE		BROJ OBVEZNIKA-STANJE NA 14.11.2021.
OBVEZNICI POREZA NA DODANU VRIJEDNOST	MJESEČNI	138.833
	TROMJESEČNI	18.255
	UKUPNO	157.088
OBVEZNICI POREZA NA DOBIT	PAUŠAL	587
	DOBIT	160.993
	UKUPNO	161.580
OBVEZNICI POREZA NA DOHODAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI - stanje 16.09.2021.	PAUŠAL	58.334
	POSLOVNE KNJIGE	64.485
	UKUPNO	122.819
OBVEZNICI POREZA NA DOHODAK-IZNAMLJIVANJE U TURIZMU	PAUŠAL	93.917
	POSLOVNE KNJIGE	680
	UKUPNO	94.597
OBVEZNICI POREZA NA DOHODAK S OSNOVE NAJMA ILI ZAKUPA	PO RJEŠENJU	170.185
	POSLOVNE KNJIGE	497
	UKUPNO	170.682
OBITELJSKO POLJOPRIVREDNO GOSPODARSTVO	UKUPNO	148.000
	OD ČEGA U UPISANO U RPO	15.444
OBVEZNICI PODNOŠENJA OBRASCA JOPPD (NESAMOSTALNI RAD)		156.097

CILJEVI POREZNE REFORME

Porezno rasterećenje

- **DOHODAK** — zadržano progresivno oporezivanje (stope 20% i 30%); uvedeno konačno oporezivanje pasivnih dohodaka; proširena mogućnost paušalnog oporezivanja
- **DOBIT** — snižena standardna stopa na 18%; uvedena snižena stopa 10%
- **PDV** — preraspodjela između poreznih stopa; cilj smanjenje regresivnog utjecaja PDV-a
- **POREZ NA PROMET NEKRETNINA** — smanjena stopa na 3%
- **POREZ NA NASLJEDSTVA I DAROVE** — smanjena stopa na 4%
- **UKINUT POREZ NA TVRTKU**
-

Administrativno rasterećenje

- utvrđivanje godišnje obveze poreza na dohodak po službenoj dužnosti
- ukinuta obveza prijave nastanka porezne obveze poreza na promet nekretnina od 1. siječnja 2017.
- ukinuta obveza prijave nastanka porezne obveze ugovora o najmu ako je napravljena ovjera kod javnog bilježnika od 1. siječnja 2021.

▪

DIGITALIZACIJA I PRAVNA SIGURNOST

- omogućeno jednostavno korištenje digitalnih usluga ePorezne — vjerodajnice niže razine
- obvezujuća mišljenja, prethodni sporazumi o transfernim cijenama
-

Paušalno oporezivanje malih poduzetnika — porezno i administrativno rasterećenje

Obrtnici — mali poduzetnici koji gospodarsku djelatnost obavljaju samostalno, trajno i radi ostvarivanja prihoda, dohotka....(čl. 44 OPZ)

Samostalno — prisutno na tržištu, preuzimanje rizika i odgovornosti, samozapošljavanje....

POREZ NA DOHODAK I PAUŠALNO OPOREZIVANJE

➤ **Porezna reforma** – proširena mogućnost paušalnog oporezivanja:

1. na sve djelatnosti
2. bez obzira na poslovne jedinice

➤ **Zakon o porezu na dohodak – paušalno oporezivanje:**

1. djelatnosti u smislu zakona kojim se uređuje obavljanje obrta
2. djelatnost poljoprivrede i šumarstva - korištenje prirodnih bogatstava zemlje i prodaju, odnosno zamjenu od tih djelatnosti dobivenih proizvoda u neprerađenom stanju

➤ **pod uvjetom:**

1. nisu po toj osnovi obveznici PDV
2. da ne ostavruje primitke propisane za ulazak u sustav PDV-a— primitci do 300.000 kn

➤ **Omogućen vrlo jednostavan sustav za paušalne obrte – porast broja paušalnih obrtnika**

PREGLED BROJA POREZNIH OBVEZNIKA KOJI OBAVLJAJU SAMOSTALNU DJELATNOST, A OPOREZUJU SE DOHOTKOM-PAUŠAL I POSLOVNE KNJIGE

GODINA	PAUŠAL	POSLOVNE KNJIGE	UKUPNO	UDIO PAUŠALA U UKUPNOM	UDIO POLOVNE KNJIGE U UKUPNOM
2015	18.740	81.085	99.825	18,77	81,23
2016	21.334	78.211	99.545	21,43	78,57
2017	27.814	73.266	101.080	27,52	72,48
2018	36.982	69.172	106.154	34,84	65,16
2019	47.495	66.975	114.470	41,49	58,51
2020	52.312	65.336	117.648	44,46	55,54
2021-stanje na 16.09.2021.	58.334	64.485	122.819	47,50	52,50

Izvor: Registar poreznih obveznika

ADMINISTRATIVNE OBVEZE PAUŠALNOG OBRTNIKA

Obveze :

- **izdavanje računa** uz provedbu fiskalizacije za svaki račun naplaćen u sredstvima koji se smatraju gotovinom,
- svakodnevno vođenje Knjige prometa (Obrazac KPR)
- godišnje podnošenje Obrazac PO-SD i **Obračuna članarine turističkoj zajednici**
- ako zapošljava radnike - obveza obračuna doprinosa i podnošenje JOPPD obrasca
- pravovremeno plaćanje poreza i doprinosa

Račun obvezno sadrži podatke:

- o izdavatelju (naziv radnje, podatke o vlasniku - ime i prezime, OIB, adresa prebivališta),
- nadnevak izdavanja računa,
- broj računa,
- **naziv robe ili usluge – uobičajeni trgovački naziv – JASAN PREDMET ISPORUKE,**
- jediničnu cijenu,
- ukupni iznos računa
- ostale podatke prema propisima o fiskalizaciji

Ispostavlja se najmanje u dva primjerka – jedan se uručuje kupcu, a drugi služi izdavatelju kao isprava za knjiženje u poslovnim knjigama.

Paušalni porezni obveznik – prema Zakonu o PDVu mali porezni obveznik

OBAVLJANJE USLUGE PODUZETNIKU IZ DRUGE DRŽAVE ČLANICE

- mora imati PDV ID broj
- obavljene isporuke iskazuju se u obrascu PDV i ZP; usluge su oslobođene PDV-a, primjenjuje se RC

OBAVLJANJE USLUGA OBVEZNIKU IZ TREĆIH ZEMALJA

- nema obveze PDV-ID broja
- obavljene usluge se iskazuju u PDV obrascu za razdoblje u kojem je usluga obavljena oznaka „15” – mali obveznik koji isključivo obavlja usluge za obveznike iz trećih zemalja

OBVEZE POREZA I DOPRINOSA PAUŠALNOG OBRTNIKA

UKUPNI PRIMICI	GODIŠNJA POREZNA OSNOVICA	GODIŠNJI PAUŠALNI POREZ NA DOHODAK
od 0,00 do 85.000,00	12.750,00	1.275,00 kn
od 85.000,01 do 115.000,00	17.250,00	1.725,00 kn
od 115.000,01 do 149.500,00	22.425,00	2.242,50 kn
od 149.500,01 do 230.000,00	34.500,00	3.450,00 kn
od 230.000,01 do 300.000,00	45.000,00	4.500,00 kn

„PAUŠALISTI“ – OSIGURAN PO NAVEDENOJ OSNOVI		
Osnovica za doprinose za 2021. = 3.672,40 kn, <u>koeficijent 0,40</u>		
MIO I. stup – 15%	550,86	734,48 (za one samo u I. stupu)
MIO II. Stup – 5%	183,62	
Zdravstveno osig. – 16,5%	605,95	
Ukupno mjesečni doprinosi:	1.340,43 (GODIŠNJA OBVEZA – 16.085,016 KN)	

USPOREDBA OBVEZE DOPRINOSA	Koef.	Iznos
Minimalna bruto plaća 2021.	0,46	4.250,00
Prosječna bruto plaća siječanj- kolovoz 2020. (za utvrđivanje osnovica za 2021.)	1,00	9.181,00
Obrtnik paušalist	0,40	3.672,40
Obrtnik dohodak knjige	0,65	5.967,65

Zaprimljene prijave o korištenju paušalnih obrta za „jeftiniju” isplatu dohotka od nesamostalnog rada

UVOĐENJE ODREDBI PROTIV ZLOUPORABE

- ANALIZA - Brojke ukazuju na „prelijevanje” poslovanja u paušalne obrte u skladu s ciljevima porezne reforme, ali i korištenje paušalnih obrta za ostvarivanje poreznih pogodnosti - kao "jeftiniji" oblik isplate dohotka
- paušalni obrti nisu institut za povoljni porezni tretman nesamostalnog rada - nedopušteno ponašanje poreznih obveznika iako se formalno u pravilu odvija u granicama zakona – zlouporaba
- ključni kriterij zlouporabe poreznih propisa postojanje objektivnih okolnosti iz kojih je vidljivo da je osnovni cilj poreznog obveznika platiti što manji porez neovisno o stvarnoj gospodarskoj situaciji u kojima se odvijaju transakcije.
- „Tanka je granica uporabe (poreznog planiranja) i zlouporabe poreznih propisa (izbjegavanja plaćanja poreza)”
- DČ radi istih problema u zakonodavstva ugrađuju odredbe protiv zlouporabe
- u porezno zakonodavstvo od 1. siječnja 2020. ugrađene opće odredbe protiv zlouporaba
 1. članak 12.a OPZ – Korištenje poreznih pogodnosti protivno svrsi zakona
 2. obilježja nesamostalnog rada – članak 27.a Zakona o porezu na dohodak i člancima od 32.a do 32.k Pravilnika o porezu na dohodak

KORIŠTENJE POREZNIH POGODNOSTI PROTIVNO SVRSI ZAKONA – ČLANAK 12.A OPZ

- 1) Porezni obveznik koji ostvaruje porezne pogodnosti koristeći porezni sustav kroz organizacijske oblike koji su oporezivi nižim propisanim poreznim stopama, a **koji nisu bili namijenjeni za određenu skupinu poreznih obveznika**, smatrat će se da koristi porezne pogodnosti protivno svrsi zakona, osobito u slučaju kada:
 - 1. isplatitelj primitka za posao koji ima obilježja nesamostalnog rada ugovara s poreznim obveznikom druge načine za obavljanje posla ili koristi organizacijske oblike koji su oporezivi nižim poreznim stopama
 - 2. poduzetnik organizacijski oblik u kojem posluje učestalo mijenja, odnosno za svaki ugovoreni posao koristi jedan organizacijski oblik koji zatim zamjenjuje drugim, a koji je oporeziv nižim poreznim stopama ili izbjegava ispunjavanje drugih poreznih obveza
 - 3. poduzetnik koristi povezana društva s isključivom svrhom korištenja niže porezne stope radi izbjegavanja plaćanja poreza ili smanjenja porezne obveze.
- (2) U slučajevima iz stavka 1. točke 1. ovoga članka za porezne obveze koje će se obračunati kao da tih opisanih korištenja poreznih pogodnosti protivno svrsi zakona nije bilo, **odgovara porezni obveznik koji se u tom odnosu smatra posloprimcem, a isplatitelj primitka koji se u tom odnosu smatra poslodavcem odgovara kao jamac platca.**
- (3) **Utvrđeni doprinosi pripisuju se osnovi osiguranja poreznog obveznika/posloprimca pri nadležnim zavodima.**
- (4) U slučajevima iz stavka 1. točaka 2. i 3. ovoga članka za porezne obveze koje će se obračunati kao da tih opisanih korištenja poreznih pogodnosti protivno svrsi zakona nije bilo, odgovara fizička osoba koja stvarno upravlja svim povezanim društvima, a povezana društva odgovaraju za porezne obveze kao jamci platci.
- (5) Obilježja nesamostalnog rada iz stavka 1. točke 1. ovoga članka određuju se u skladu s propisom kojim se uređuje porez na dohodak.

ČLANAK 27.A ZAKON O POREZU NA DOHODAK

- (1) **Za potrebe oporezivanja** primicima po osnovi radnog odnosa smatraju se i primici proizašli iz korištenja poreznih pogodnosti protivno svrsi zakona propisanih propisom kojim je uređen opći porezni postupak kod kojih postoje obilježja nesamostalnog rada.
- (2) Obilježja nesamostalnog rada za slučajeve korištenja poreznih pogodnosti protivno svrsi zakona iz stavka 1. ovoga članka određuju se temeljem ispunjenja triju kriterija: kontrole ponašanja, financijske kontrole i odnosa stranaka.
- (3) Obilježja kriterija:
 - – **kontrola ponašanja** obuhvaća činjenice koje pokazuju ima li poslodavac pravo usmjeriti i kontrolirati što posloprimac radi i kako obavlja posao, kroz upute, obuku ili druga sredstva
 - – **financijska kontrola** obuhvaća činjenice koje pokazuju ima li poslodavac pravo usmjeriti ili kontrolirati financijske i poslovne aspekte posloprimčevog rada te
 - – **odnos stranaka** obuhvaća činjenice koje pokazuju vrstu odnosa među strankama.
- (4) Ministar financija pravilnikom propisuje elemente koji pobliže određuju kriterije te način provedbe ovoga članka u vezi s obilježjima nesamostalnog rada.

OBILJEŽJA KRITERIJA NESAMOSTALNOG RADA

KRITERIJ KONTROLE PONAŠANJA

1. određuje li poslodavac posloprimcu mjesto obavljanja posla neovisno o tome što se isti može obavljati i na drugom mjestu,
2. daje li poslodavac posloprimcu upute kako obaviti posao,
3. određuje li poslodavac posloprimcu vrijeme, mjesto ili način obavljanja posla,
4. vodi li poslodavac evidenciju radnog vremena za posloprimca,
5. nadzire li poslodavac dinamiku izvršenja posla ili zahtjeva izvještaje o izvršenju posla,
6. koristi li posloprimac opremu i sredstava za rad poslodavca,
7. obučava li poslodavac posloprimca o načinu izvršavanja posla

KRITERIJ FINACIJSKE KONTROLE

1. usmjerava li i/ili ugovara, odnosno nadoknađuje li poslodavac poslovne i putne troškove posloprimca,
2. ulaže li poslodavac u opremu, alate i materijale posloprimca,
3. određuje li poslodavac proizvode i usluge koje posloprimac koristi u izvršenju posla,
4. kontrolira li poslodavac način i opseg pružanja usluga posloprimca na tržištu,
5. obavlja li poslodavac posloprimcu isplate u određenim vremenskim razdobljima (svaki mjesec) i/ili u približno sličnim iznosima.

KRITERIJ ODNOSA STRANAKA

1. sklapaju li poslodavac i posloprimac ugovor koji po svojim bitnim obilježjima ima obilježja ugovora o radu,
2. pruža li poslodavac posloprimcu naknade troškova koja su tipična obilježja nesamostalnog rada (godišnji odmor, naknade za bolovanje ili druga prava vezana uz nesamostalni rad),
3. koje je razdoblje trajanja posla te je li to trajanje posla vezano za provedbu određenog projekta ili više projekta u nizu,
4. u kojoj mjeri posao koji obavlja posloprimac predstavlja redovno poslovanje poslodavca,
5. može li posloprimac raskinuti poslovanje s poslodavcem bez materijalnih i finansijskih posljedica,
6. je li uobičajeno za poslovanje u djelatnosti isplatitelja primitka da određene poslove na taj način traži na tržištu.

VAŽNE ODREDBE!

- sagledava se cjelovitost određenog odnosa
- svi kriteriji ne trebaju biti istovremeno popunjeni
- utvrđuje se postoji li presudan utjecaj nekog kriterija
- postupak se provodi neovisno od načina kako je posao ugovoren; kako je netko registriran; bez obzira na rezidentnost — **načelo „suština iznad forme”**
- u slučaju utvrđenja kriterija nesamostalnog rada:
 - 1. ostaju postojeće paušalne obveze
 - 2. plaćeni doprinosi uvećavaju prava u sustavu mirovinskog osiguranja

POSTUPAK PROVJERE

1. Polazi se od paušalnih obrtnika
2. Analiziraju se skupine obveznika koji posluju u istoj djelatnosti — postoji li odstupanje od uobičajenih izvora dohotka, od ostalih u djelatnosti.....
3. Analiza dostupnih podataka (postoji li samostalnost, trajnost i namjera ostvarivanja prihoda na tržištu)
4. Poziv na popunjavanje Upitnika i dostava Ugovora o poslovnoj suradnji
5. Usporedba podataka iz Upitnika — postoji li samostalnost i trajnost?; postoji li tržište, razvija li se poslovanje; postoje li sredstva za rad ...
6. Preispitivanje kriterija — dopušteno utvrđivanje i drugih kriterija koji mogu imati presudno značenje u pojedinim slučajevima
7. Donošenje rješenja

Svaki postupak provjere je specifičan i ovisi o okolnostima svakog pojedinog slučaja!

DO SADA...

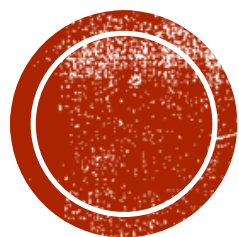
- za analizu predviđeno nešto više od 3.500 paušalnih obrtnika — oko 6%
- poslano oko 2.700 poziva za popunjavanje Upitnika
- dostavljeno oko 1.700 Upitnika
- u određenim provjerama — vidljivo korištenje poreznih pogodnosti protivno svrsi zakona
- uvođenje odredbi protiv zlouporabe — odvrćajuće mjere

PREGLED BROJA POREZNIH OBVEZNIKA KOJI OBAVLJAJU SAMOSTALNU DJELATNOST, A OPOREZUJU SE DOHOTKOM-PAUŠAL I POSLOVNE KNJIGE

GODINA	PAUŠAL	POSLOVNE KNJIGE	UKUPNO	UDIO PAUŠALA U UKUPNOM	UDIO POLOVNE KNJIGE U UKUPNOM
2015	18.740	81.085	99.825	18,77	81,23
2016	21.334	78.211	99.545	21,43	78,57
2017	27.814	73.266	101.080	27,52	72,48
2018	36.982	69.172	106.154	34,84	65,16
2019	47.495	66.975	114.470	41,49	58,51
2020	52.312	65.336	117.648	44,46	55,54
2021-stanje na 16.09.2021.	58.334	64.485	122.819	47,50	52,50

Izvor: Registar poreznih obveznika

HVALA NA PAŽNJI!

